



Saksframlegg

Endringer i ekteskapsloven. Kommunale vigslere fra 1.1.2018.

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
99/17	Kommunestyret	28.09.2017

Rådmannens forslag til vedtak:

1. I forbindelse med overføring av vigselmyndighet til kommunen jfr. ny ekteskapslov § 12 a, innleder Søgne kommune forhandlinger med Kristiansand og Songdalen kommuner med mål å inngå avtale om interkommunalt samarbeid om kommunale vigslere etter vertskommunemodellen (KL § 28-1a) fra og med 1.1.2018.
2. Avtalen inngås innen rammen av de økonomiske overføringene fra Staten til kommunen i statsbudsjettet.
3. Forutsatt inngåelse av vertskommunesamarbeid, delegeres vigselmyndigheten etter ny ekteskapslov § 12 b til Kristiansand kommune (se vedtakets pkt. 1).
4. Avtalen om vertskommunesamarbeid godkjennes av kommunestyret.

Bakgrunn for saken:

BLD skriver i sitt rundskriv av 1.9.2017 at det i statsråd den 1.9.2017, ble vedtatt at endringer i ekteskapsloven og lov om notarius publicus, som gjelder overføring av vigselmyndighet fra domstolene til kommunene, trer i kraft fra 1.januar 2018.

Kommunene må derfor fram mot ikrafttredelsestidspunktet ta imot henvendelser fra brudepar om dette og planlegge hvordan de vil tilrettelegge for og gjennomføre vigslere i sin kommune. Tilsvarende må domstolene forberede avvikling av sitt tilbud fra 1. januar 2018. Fra 1. januar 2018 vil ikke notarius publicus lenger kunne forestå gyldige vigslere.

Departementet utarbeider forskrift og rundskriv om kommunalt vigselstilbud, og tar sikte på å ferdigstille dette i løpet av september. Rundskrivet og forskriften vil bli sendt ut til alle landets kommuner så snart de er ferdigstilt.

Sammendrag

Stortinget har nylig vedtatt lovendringer i ekteskapsloven der vigselfmyndigheten overføres fra Staten v/tingretten til kommunene (jfr. Lov om endringer i ekteskapsloven og bustøtte m.m. /oppgaveoverføring til kommunene).

Barne- og likestillingsdepartementet/BLD har i brev av 30.juni 2017 varslet om endringen. Samtidig har BLD bedt kommunene forta nødvendige avklaringer og forberedelser som gjør kommunen i stand til å yte denne tjenesten til de som ønsker å gifte seg borgerlig fra 1.1.2018. Ved årsskiftet er det bare 2 år til Nye Kristiansand kommune blir en realitet.

Rådmannen anbefaler derfor at det etableres en interkommunal vigselftjeneste for Songdalen, Søgne og Kristiansand kommuner etter vertskommunemodellen med Kristiansand som vertskommune. Vigselfmyndigheten etter ny ekteskapslov § 12 b anbefales samtidig delegert til Kristiansand kommune.

Henvisninger:

- Prop. 91 L. (2016-2017, kap.3. 2
- Innst. 376 L (2016-2017)
- Ekteskapslovens Kap.3
- Brev av 30.juni 2017 fra BLD
- Brev av 1.9.2017 fra BLD

Delegasjon av vigselfmyndigheten til rådmannen/administrasjonen.

Ett av de forholdene som kommunestyret må ta stilling til er hvem som skal ha vigselfmyndighet ut over de som direkte følger direkte av loven (ordfører, varaordfører). Kommunestyret selv kan gi vigselfmyndighet til kommunalt ansatt eller folkevalgt. I dette ligger at kommunen må vurdere behovet og hvem som er egnet til å inneha vigselfoppgaven.

Nye Kristiansand fra 1.1.2020.

Stortinget har vedtatt å slå sammen Kristiansand, Søgne og Songdalen kommuner til nye Kristiansand fra 1.1.2020. Det virker derfor mest hensiktsmessig å inngå et vertskommunesamarbeid mellom K3-kommunene, der Kristiansand kommune ivaretar tjenesten med kommunale vigselfer fram til vi blir en ny kommune.

Vertskommunesamarbeid om tjenesten.

Etableringen av en interkommunal vigselftjeneste med Kristiansand kommune som vertskommune er det andre forholdet kommunestyret må ta stilling til.

Songdalen kommune har vært i kontakt med Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, BLD/barne- og likestillingsdepartementet, og sist med KMD/kommunal og moderniseringsdepartementet, om adgangen til interkommunalt samarbeid om denne tjenesten.

Det er ingen lovmessige hindringer mot å etablere et interkommunalt samarbeid mellom K3-kommunene om kommunale vigselfer etter vertskommunemodellen i kommuneloven.

Administrasjonen i Kristiansand og Songdalen kommuner stiller seg positive til et vertskommunesamarbeid om denne tjenesten. Kommunestyrene vil iht ekteskaps- og kommuneloven ha siste ordet i saken.

Omfanget av kommunale vigselfer.

I følge Tingretten har tallet på borgerlige vielser over tid ligget rimelig stabilt på ca 220/år. Tingretten anbefaler å bruke folketallet som en beregningsmåte for å kunne anslå omtrentlig antall borgerlige vigselfer i hver kommune.

Pr. 1.1.17 var det 171.315 innbyggere i byrettens tjenesteområde.

Innbyggertallet i K3 kommunene pr.1.1.17 og anslag over borgerlige vielser pr år:

- Kristiansand Kommune 89268, anslått antall borgerlige vigsler 115 /år.
- Søgne kommune 11321, anslått antall borgerlige vigsler 15 /år.
- Songdalen kommune 6568, anslått antall borgerlige vigsler 8 /år. 3

Antall borgerlige vigsler i K3 kommunene utgjør derfor ca. 138 vigsler pr. år.

Dersom vi antar at antallet borgerlige vigsler er noe høyere i Kristiansand og bynære kommuner enn tingrettsområdet for øvrig, vil tjenesten i vertskommunen måtte dimensjoneres for i underkant av 150 kommunale vigsler pr. år.

Økonomiske konsekvenser.

Det legges til grunn at avtale om vertskommunesamarbeid om kommunale vigsler inngås innen rammen av de økonomiske overføringene Songdalen kommune mottar fra Staten i kommende statsbudsjett.

Praktisk og administrativt tilrettelegging.

Kommunene må fram mot ikrafttredelsestidspunktet ta imot henvendelser fra brudepar om dette og planlegge hvordan de vil tilrettelegge for og gjennomføre vigsler i sin kommune. Det haster derfor med å få avklart etableringen av kommunal vigselstjeneste etter vertskommunemodellen. Dersom dette ikke kommer på plass, må kommunen selv få tjenesten på plass og operativ fra 1.1.2018.

Øvrige forhold.

Kommunen venter på bebudet forskrift og rundskriv fra BLD om kommunalt vigselstilbud. For øvrig vet vi allerede nå at det borgerlige vigselsformularet benyttes, jfr ekteskapslovens § 15.

Søgne kommune vil løpende legge ut informasjon om den nye tjenesten på sin hjemmeside.

Rådmannens merknader:

Vedlegg

- 1 Informasjon om endringer i ekteskapsloven – Kommunale vigsler
- 2 Informasjon om ikrafttredelse av endringer i ekteskapsloven fra 1. januar 2018 – Kommunale vigsler



DET KONGELIGE BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/73

30. juni 2017

Informasjon om endringer i ekteskapsloven – Kommunale vigslere

Stortinget har nylig vedtatt lovendringer i ekteskapsloven, jf. [Lov om endringer i ekteskapsloven og bustøttelova m.m. \(oppgaveoverføring til kommunene\)](#). Lovendringene innebærer at vigselmyndighet overføres fra notarius publicus til ordførere, varaordførere og kommunalt ansatte eller folkevalgte som kommunestyret selv gir slik myndighet. Med det overføres ansvaret for gjennomføring av borgerlige vigslere fra tingrettene og Oslo byfogdembete til kommunene. Lovforarbeidene finnes i [Prop. 91 L \(2016-2017\)](#), kapittel 3 og [Innst. 376 L \(2016-2017\)](#).

Det er ennå ikke fastsatt når lovendringene skal tre i kraft, men planen er at endringene skal tre i kraft fra 1. januar 2018, slik det også har vært vist til i [høringen om saken](#) og i lovproposisjonen. Saken er også varslet i [Prop. 128 S Kommuneproposisjonen 2018](#), punkt 10.6.3.

Barne- og likestillingsdepartementet vil gi ut et rundskriv om kommunale vigslere så snart som mulig.

I dette brevet vil departementet informere kommunene og domstolene om hva lovvedtaket innebærer, og særlig om hvilke forberedelser kommunene bør begynne med før lovendringen trer i kraft.

For kommunene

Reglene om ekteskapsinngåelser følger av [ekteskapsloven kapittel 3](#). På [Norges domstolers hjemmeside](#) finnes det informasjon om hvordan borgerlige vigslere gjennomføres i domstolene.

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo
postmottak@bld.dep.no

Kontoradresse
Akersgt. 59
www.bld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 793

Avdeling
Familie- og
oppvekstavdelingen

Saksbehandler
Margrethe
Hannevik Harestad
22 24 25 49

Oppgaveoverføringen innebærer at kommunene må være klare til å ta imot brudepar som ønsker å gifte seg borgerlig i kommunen fra de nye reglene trer i kraft. Dette er etter planen fra 1. januar 2018. Kommunene må avklare hvem som skal ha vigselfmyndighet i kommunen før reglene trer i kraft. Ordfører og varaordfører er gitt vigselfmyndighet direkte i loven. Det følger av loven at i tillegg kan kommunestyret selv gi vigselfmyndighet til kommunalt ansatte eller folkevalgte. Kommunestyret må da vurdere behovet og hvem som er egnet til å inneha vigselfoppgaven.

Kommunene bør starte forberedelsene med å tilrettelegge for hvor og når ekteskapsinngåelsene kan finne sted, slik at brudefolkene kan få informasjon om dette.

Loven gir hjemmel for at departementet kan gi forskrift om kommunalt vigselftilbud med regler om at vigselftilbudet skal være tilgjengelig og om betaling for vigsler, og departementet vil komme tilbake til dette.

Lovproposisjonen har en omtale av at kommunens tilbud skal være godt og tilgjengelig. Det er også uttalt at det er viktig at kommunen legger til rette for vigsels seremonielle karakter. Bruk av egnede lokaler vil være av betydning for hvordan en vigsels seremoni oppfattes. I lovforarbeidene er det lagt til grunn at kommunene har rådhus, kommunehus eller andre lokaler som kan gjøres tilgjengelig for vigsler.

Lovendringen innebærer en lovfestet plikt til å ha et kommunalt vigselftilbud for egne innbyggere og for personer som ikke er bosatt i Norge. Av lovproposisjonen følger det at det er tilstrekkelig at én av brudefolkene er bosatt i kommunen for at plikten gjelder. Kommunen kan velge å tilby vigsler også for brudefolk bosatt i andre kommuner.

I lovproposisjonen omtales også spørsmålet om betaling, og det sies blant annet at et viktig prinsipp for kommunale vigsler er at kommunens alminnelige vigselftilbud skal være gratis for kommunens egne innbyggere og for personer som ikke er bosatt i Norge. Dersom kommunen i tillegg åpner for at vigsler kan skje utenfor kommunens ordinære lokaler, utover ordinære åpningstider eller for brudefolk som ikke er bosatt i kommunen, kan kommunen kreve å få dekket merkostnader ved dette. Eksempler på slike kostnader er utgifter for vigsleren og kostnader knyttet til bruk av kommunale lokaler. Kommunen må i så fall regulere hvilke kostnader som kan kreves dekket. Krav fra kommunen om dekning av slike kostnader må avtales med brudeparet på forhånd. Det skal ikke være anledning for kommunen til å ta betaling for gjennomføring av vigsler ut over dekning av nødvendige, påregnelige merkostnader.

Det borgerlige vigselsformularet, som er en tekst som vigsler leser under seremonien, skal benyttes ved gjennomføring av borgerlige vigsler, jf. ekteskapsloven § 15. Vigselsformularet er fastsatt ved kgl. res 18. desember 1992, og finnes [her](#). Det er også rom for å tilpasse seremonien med for eksempel tekst og musikk utover dette, dersom brudeparet ønsker det.

For domstolene

Når vigselsmyndigheten overføres til de kommunale vigslerne, vil ikke notarius publicus, herunder dommere i tingretten og Oslo byfogdembete, lenger ha vigselsmyndighet. Domstolene må derfor avvise forespørsler om gjennomføring av vigsler som planlegges gjennomført fra og med det tidspunktet lovendringen trer i kraft. Dette er etter planen 1. januar 2018. Brudefolk som henvender seg til domstolen med ønske om vigsel som skal skje etter ikrafttredelsestidspunktet må henvises til sin hjemkommune, eller eventuelt kommunen der vigselen skal skje.

Når notarius publicus ikke lenger er vigsler i henhold til ekteskapslovens bestemmelser, innebærer det at dommere i tingretten, Oslo byfogdembete eller andre som har hatt vigselsmyndighet i medhold av lov og forskrift om notarius publicus, ikke lenger vil kunne forestå gyldige ekteskapsinngåelser. Det bes om at informasjon på domstolenes hjemmesider oppdateres i henhold til dette når ikrafttredelsestidspunktet er endelig avklart.

Om endringene for øvrig

Sysselemanden på Svalbard og utsendte utenrikstjenestemenn vil fortsatt ha vigselsmyndighet, jf. ekteskapsloven § 12.

Dette brevet er sendt til alle landets kommuner, tingretter, Oslo byfogdembete og Domstoladministrasjonen, med kopi til alle landets fylkesmenn, KS, Sysselemanden på Svalbard, Skattedirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

Med hilsen

Ingvild Vesterdal (e.f.)
avdelingsdirektør

Margrethe Hannevik Harestad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Alle landets fylkesmenn
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Justis- og beredskapsdepartementet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
KS
Skattedirektoratet
Sysseلمannen på Svalbard

Adresseliste

Alle landets kommuner
Alle landets tingretter
Domstoladministrasjonen
Oslo byfogdembete



DET KONGELIGE BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/73

1. september 2017

Informasjon om ikrafttredelse av endringer i ekteskapsloven fra 1. januar 2018 – Kommunale vigsler

Barne- og likestillingsdepartementet viser til at det i statsråd i dag er vedtatt at endringer i ekteskapsloven og i lov om notarius publicus, som gjelder overføring av vigselmyndighet fra domstolene til kommunene, trer i kraft fra 1. januar 2018. Se [informasjon fra statsråd her](#).

Ikrafttredelse av lovendringen innebærer at kommunene må være klare til å gjennomføre vigsler for brudepar som ønsker det i kommunen fra 1. januar 2018. Kommunene må derfor fram mot ikrafttredelsestidspunktet ta imot henvendelser fra brudepar om dette og planlegge hvordan de vil tilrettelegge for og gjennomføre vigsler i sin kommune. Tilsvarende må domstolene forberede avvikling av sitt tilbud fra 1. januar 2018. Fra 1. januar 2018 vil ikke notarius publicus lenger kunne forestå gyldige vigsler.

Departementet utarbeider forskrift og rundskriv om kommunalt vigselstilbud, og det tas sikte på å ferdigstille dette i løpet av september. Rundskrivet og forskriften vil bli sendt ut til alle landets kommuner så snart de er ferdigstilt. Rundskrivet vil også publiseres på [regjeringen.no](#), og forskriften vil bli tilgjengelig på Lovdata.

Med hilsen

Inge Ovesen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ingvild Vesterdal
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo
postmottak@bld.dep.no

Kontoradresse
Akersgt. 59
www.bld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 793

Avdeling
Familie- og
oppvekstavdelingen

Saksbehandler
Margrethe
Hannevik Harestad
22 24 25 49

Adresseliste

Stjørdal kommune	Pb. 133	7501	STJØRDAL
Stord kommune	Pb. 304	5402	STORD
Stordal kommune	Kommunehuset	6250	STORDAL
Stor-Elvdal kommune	Pb. 85	2481	KOPPANG
Storfjord kommune	Hatteng	9046	OTEREN
Strand kommune	Pb. 115	4126	JØRPELAND
Stranda kommune	Øyna 13	6200	STRANDA
Stryn kommune	Tonningsgt. 4	6783	STRYN
Sula kommune	Sloghaugvegen 13	6039	LANGEVÅG
Suldal kommune	Eidsveien 7	4230	SAND
Sund kommune	Pb. 23	5371	SKOGSVÅG
Sunnidal kommune	Pb. 94	6601	SUNNDALSØRA
Sunnhordland tingrett	Pb. 54	5401	STORD
Sunnmøre tingrett	Pb. 354 Sentrum	6001	ÅLESUND
Surnadal kommune	Bårdshaugvegen 1	6650	SURNADAL
Sveio kommune	Pb. 40	5559	SVEIO
Svelvik kommune		3061	SVELVIK
Sykkylven kommune	Rådhuset, Kyrkjevegen 62	6230	SYKKYLVEN
Søgne kommune	Pb. 1051	4682	SØGNE
Sømna kommune	Vik	8920	SØMNA
Søndre Land kommune	Hovsbakken 1	2860	HOV
Sør-Aurdal kommune	Tingvollbakkin 15	2930	BAGN
Søre Sunnmøre tingrett	Pb. 85	6101	VOLDA
Sørfold kommune	Rådhuset	8226	STRAUMEN
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Sør-Gudbrandsdal tingrett	Pb. 133	2601	LILLEHAMMER
Sør-Odal kommune	Øgardsvegen 2	2100	SKARNES
Sørreisa kommune	Storveien 20	9310	SØRREISA
Sør-Trøndelag tingrett	Tinghuset	7004	TRONDHEIM
Sørumsand kommune	Pb. 113	1921	SØRUMSAND
Sør-Varanger kommune	Pb. 406	9915	KIRKENES
Sør-Østerdal tingrett	Pb. 83	2401	ELVERUM
Tana kommune	Rådhusveien 24	9845	TANA
Time kommune	Pb. 38	4349	BRYNE
Tingvoll kommune	Midtvågvegen 2	6630	TINGVOLL
Tinn kommune	Pb. 14	3661	RJUKAN

Tjeldsund kommune		9444	HOL I TJELDSUND
Tjøme kommune	Rødsgt. 36	3145	TJØME
Tokke kommune	Storvegen 60	3880	DALEN
Tolga kommune	Kommunehuset	2540	TOLGA
Torsken kommune		9380	GRYLLEFJORD
Tranøy kommune	Vangsvikveien 298	9304	VANGSVIK
Tromsø kommune	Pb. 6900	9299	TROMSØ
Trondenes tingrett	Håkonsgt. 4	9405	HARSTAD
Trondheim kommune	Pb. 2300 Sluppen	7004	TRONDHEIM
Trysil kommune	Pb. 200	2421	TRYSIL
Træna kommune		8770	TRÆNA
Trøgstad kommune	Pb. 34	1861	TRØGSTAD
Tvedestrand kommune	Pb. 38	4901	TVEDESTRAND
Tydal kommune		7590	TYDAL
Tynset kommune	Rådhuset	2500	TYNSET
Tysfjord kommune	Pb. 104	8591	KJØPSVIK
Tysnes kommune	Rådhuset	5685	UGGDAL
Tysvær kommune	Pb. 94	5570	AKSDAL
Tønsberg kommune	Pb. 2410	3104	TØNSBERG
Tønsberg tingrett	Pb. 2013	3103	TØNSBERG
Ullensaker kommune	Pb. 470	2051	JESSHEIM
Ulstein kommune	Pb. 143	6067	ULSTEINVIK
Utsira kommune	Pb. 63	5547	UTSIRA
Vadsø kommune	Pb. 614	9811	VADSØ
Vaksdal Kommune	Konsul Jebsensgt. 16	5722	DALEKVAM
Valdres tingrett	Pb. 163	2901	FAGERNES
Valle kommune	Pb. 4	4747	VALLE
Vang kommune	Kommunehuset, Tyinvegen 5161	2975	VANG I VALDRES
Vanylven kommune	Rådhuset	6143	FISKÅ
Vardø kommune	Pb. 292	9950	VARDØ
Vefsn kommune	Pb. 560	8651	MOSJØEN
Vega kommune	Rådhuset	8980	VEGA
Vegårshei kommune		4985	VEGÅRSHEI
Vennesla kommune	Pb. 25	4701	VENNESLA
Verdal kommune	Johannes Brunsgt. 2	7650	VERDAL
Verran kommune	Liaveien 1	7790	MALM
Vestby kommune	Pb. 144	1541	VESTBY
Vesterålen tingrett	Pb. 133	8401	SORTLAND
Vestnes kommune	Rådhuset	6390	VESTNES
Vestre Slidre kommune	Slidrevegen 16	2966	SLIDRE

Vestre Toten kommune	Pb. 84	2831	RAUFOSS
Vest-Telemark tingrett		3850	KVITSEID
Vestvågøy kommune	Pb. 203	8376	LEKNES
Vevelstad kommune	Rådhuset	8976	VEVELSTAD
Vik kommune	Pb. 134	6891	VIK I SOGN
Vikna kommune	Pb. 133, Sentrum	7901	RØRVIK
Vindafjord kommune	Rådhuset	5580	ØLEN
Vinje kommune	Vinjevegen 192	3890	VINJE
Volda kommune	Stormyra 2	6100	VOLDA
Voss kommune	Pb. 145	5701	VOSS
Værøy kommune	Rådhuset	8063	VÆRØY
Vågan kommune	Storgt. 29	8305	SVOLVÆR
Vågsøy kommune	Pb. 294	6701	MÅLØY
Vågå kommune	Edvard Storms veg 2	2680	VÅGÅ
Våler kommune	Herredshuset, Kjosveien 1	1592	VÅLER I ØSTFOLD
Våler kommune	Sentralgården	2436	VÅLER I SOLØR
Øksnes kommune	Pb. 33	8439	MYRE
Ørland kommune	Pb. 401	7129	BREKSTAD
Ørskog kommune	Rådhuset	6240	ØRSKOG
Ørsta kommune	Dalevegen 6	6150	ØRSTA
Øst-Finnmark tingrett	Pb. 54	9811	VADSØ
Østre Toten kommune	Pb. 24	2851	LENA
Øvre Eiker kommune	Rådhuset	3300	HOKKSUND